

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу члана 53. и 73. Статута Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, и члана 15. став 5. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу, донео је 02.10.2023. године

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

„Правна држава, владавина права и начело законитости“

и испуњености услова кандидата Мирјане Млађеновић и предложеног ментора, за израду докторске дисертације објављивањем на интернет страници Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 15 дана.

Образложење

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације **„Правна држава, владавина права и начело законитости“** и испуњености услова кандидата Мирјане Млађеновић и предложеног ментора, за израду докторске дисертације образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-427/16 од 21.06.2023. године, доставила је Факултету Извештај, дана 27.09.2023. године.

Сагласно члану 9. став 2. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта (2020), по добијеном позитивном мишљењу надлежних органа Универзитета у Крагујевцу, Факултет ставља на увид јавности достављени Извештај.

Имајући у виду наведено, донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Решење доставити:

- Сајт Факултета,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО: 27. 09. 2023			
Срг. ред.	Број	Година	Страна
	2236		

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Предмет: Извештај о оцени научне заснованости теме и испуњености услова кандидаткиње и предложених коментора за израду докторске дисертације

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. IV-02-427/16 од 21.06. 2023. године именована је Комисија за писање извештаја о оцени научне заснованости теме докторске дисертације "Правна држава, владавина права и начело законитости", кандидаткиње **Мирјане Млађеновић**, као и оцени испуњености услова именоване кандидаткиње и предложених коментора за израду докторске дисертације.

Комисија је формирана у саставу:

1. **др Дејан Матић**, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Теорија државе и права, председник Комисије;
2. **др Милан Рапајић**, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа Управноправна научна област, члан Комисије;
3. **др Драгана Ћорић**, доцент Правног факултета Универзитета у Новом Саду, ужа Теоријскоправна научна област, члан Комисије.

Након разматрања пријаве теме докторске дисертације коју је поднела кандидаткиња **Мирјана Млађеновић**, Комисија, сходно члану 10 ставу 1 Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу и узимајући у обзир члан 3 став 7 наведеног Правилника, подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ НАУЧНЕ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ И ИСПУЊЕНОСТИ УСЛОВА КАНДИДАТКИЊЕ

1. Биографија и преглед научно – истраживачког рада кандидаткиње

Кандидаткиња **Мирјана Млађеновић** рођена је 4.9.1990. године у Ужицу, Република Србија. Основне академске студије првог степена завршила је 15.05.2014. године на Факултету безбедности у Београду на Студијском програму „Студије наука безбедности“ са просечном оценом 7.32 и стекла звање Дипломирани менаџер безбедности. Мастер академске студије другог степена завршила је 1.12.2016. године на Студијском програму „Мастер академске студије криминалистике“ са просечном оценом 8.88 и стекла звање Мастер криминалиста. Докторске студије на Правном факултету Државног универзитета у Крагујевцу уписала је 2020. године, положила је све испите са просечном оценом 9,4 и извршила све друге обавезе предвиђене студијским програмом и Правилником о докторским студијама.

С обзиром да још од студентских дана поседује склоност ка додатној едукацији и оспособљавању, завршила је велики број обука и узела учешће у многобројним активностима које су на добробит читаве друштвене заједнице. Непосредно након завршетка Мастер студија полаже и Стручни испит из области заштите од пожара и добија Уверење које додељује Министарство унутрашњих послова – Сектор за ванредне ситуације. У марту 2017. године завршава обуку и добија лиценцу за процену ризика у заштити лица,

имовине и пословања коју такође додељује Министарство унутрашњих послова – Дирекција полиције.

Интересујући се у великој мери за надоградњу знања из области безбедности у августу 2019. године положила је Стручни испит о практичној оспособљености за обављање послова безбедности и здравља на раду и добила Уверење које додељује Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

С обзиром на изражен осећај велике друштвене одговорности у оквиру локалне заједнице у којој ради и живи похађала је обуку у оквиру Сталне конференције градова и општина – Савез градова и општина Србије. За обуку на тему „Систем локалне самоуправе и примена начела доброг управљања“ која је одржана од 13. октобра до 4. децембра 2020. године у организацији Мисије ОЕБС – а у Србији поседује Сертификат који потврђује да је успешно прошла проверу знања.

На седници Скупштине града Ужица 2020. године изабрана је за председницу Комисије за сарадњу са градовима. Комисије за сарадњу са градовима предлаже успостављање и развијање одговарајућих облика сарадње са градовима у земљи и иностранству, иницира успостављање одговарајућих облика сарадње у циљу међусобне размене искустава која ће доприносити потпунијем информисању о свим аспектима живота у градовима са којима се успостављају односи и сарадња, као и међусобном повезивању, упознавању и зближавању грађана, одређује број чланова и састав делегација и програм сарадње са другим градовима.

Захваљујући показаним резултатима у раду у 2020. години у поменутој комисији, на седници Скупштине града Ужица 2021. године изабрана је и за Председницу Савета за праћење примене етичког кодекса. Овај Савет је изузетно значајан јер прати да ли се функционери придржавају одредаба етичког кодекса; прикупља информације које се односе на понашање функционера у вези са етичким кодексом; прати и анализира догађаје од значаја за успешну примену етичког кодекса; промовише примену етичког кодекса у граду, а и шире; предлаже и самостално спроводи радње које воде ка унапређењу етичког кодекса; пружа савете и мишљења функционерима, грађанима, средствима јавног информисања, органима и организацијама у вези са применом етичког кодекса; остварује сарадњу са институцијама које раде у сродним делатностима и даје савете и смернице у вези са пријављивањем приватног интереса јавних функционера. Због великог интересовања за проширењем знања из области „Родне равноправности“ 2021. године на седници Скупштине града Ужица изабрана је и узима активно учешће као Члан Комисије за Родну равноправност града Ужица. Задатак комисије је да сва акта која се упућују Скупштини града, разматра из родне перспективе.

Радно искуство:

Кандидаткиња је од 2020. године запослена у Народној банци Србије у Филијали у Ужицу где је од фебруара 2020. до јула 2023. године радила на радној позицији Самостални стручни сарадник за безбедност и здравље на раду и општу безбедност, а због показаних изванредних резултата у раду у јулу 2023. године унапређена је на радну позицију Саветник за административне послове и послове подршке. Кандидаткиња је 2020. изабрана за одборницу у Скупштини града Ужица.

Познавање језика:

Енглески језик (напредни ниво и обука за правне појмове, способност излагања, превођења и дискусије).

Познавање рада на рачунару:

Microsoft Office (Word, Excel, Power Point)

Corel Draw

Кандидаткиња је објавила следеће радове:

- Млађеновић М, Развој и редефинисање улоге мировних операција УН у очувању међународног мира и безбедности, Стручни чланак, УДК: 341.123; DOI: 10.46793/ГП1301.107М, Гласник права, Крагујевац, година 2022., број 1, стр. 107-125. **М 52**
- Млађеновић М, Избор гувернера централних банака у појединим правним системима, Стручни чланак, ISSN 2217-401X, Одитор: часопис за менаџмент, право и финансије, Vol. 8, br. 3, 2022, str. 202-239. **М 24**
- Млађеновић М, Анализа степена правне независности Хрватске народне банке и Народне банке Републике Северне Македоније, Гласник Адвокатске коморе Војводине, UDC 347.965; ISSN: 0017 0933, година XCV, књига 83, Нови Сад, јун 2023. године, број 2, стр. 733-776. **М 52**

2. Научни приступ проблему предложеног нацрта докторске дисертације и процена научног доприноса крајњег исхода рада

У пријави теме докторске дисертације коју је кандидаткиња поднела, предмет и циљеви истраживања су јасно постављени и детаљно образложени. У наведеној пријави указано је на значај теме за даље научно истраживање, као и на бројне теоријске и практичне проблеме са којима се суочава правна држава. Такође је истакнут допринос владавине права и начела законитости у развоју и одржавању демократских система у савременим државама.

Предмет истраживања у предложеној дисертацији биће правна држава, владавина права и начело законитости. Иако се ови појмови употребљавају свакодневно, у раду се истиче чињеница да је неопходно њихово јасније, детаљније и прецизније дефинисање. Савремено доба донело је велике изазове правним системима многих држава. Због тога је потребно да правна држава има капацитет да одговори друштвеним околностима које се свакодневно мењају. Државе се труде да своје проблеме реше на најбољи могући начин, али постоје и нове ситуације за које је тешко наћи у потпуности одговарајућа решења.

Данас се теже него икада могу утврдити основне особине модерне правне државе и донети неки јединствен закључак. Јасно дефинисање правне државе које ће бити општеприхватљиво није ни мало једноставно. Дисертација ће управо тежити ка истраживању појединих елемената правне државе и владавине права око којих има најмање неслагања. Један од акцената биће на испитивању како су се поједини елементи правне државе мењали током времена, односно како су одређене друштвене промене утицале на

њихову форму и садржину. Дисертација такође одговара и на питање на који начин ће се вршити даљи развој данашњих модела правних држава.

Модерна литература у многоме инсистира на чињеници да се почеци учења о правној држави и владавини права траже у политичкој пракси и правној доктрини старог века. У стварности античког атинског државног уређења многи писци препознају елементе правне државе и владавине права: начело поделе власти, независног судства, начело законитости, начела *non bis in idem crimen iudicetur* и *res iudicata* и у одређеној мери гарантовање извесних слобода и права грађана.

Када се говори о доктринама из антике ту је добро познато Платоново инсистирање на поштовању закона, укључујући и оне који управљају државом, односно на власт, чак и онда када су и они у некој конкретној ситуацији неправедни. Управо овде настаје идеја о нужности ограничења државне власти, што касније постаје суштина формалног појма правне државе. Аристотел је сматрао да закони морају да владају државом јер су без страсти, док свака људска душа мора да их има, иако је био свестан да закон, због своје општости, не може у потпуности да искључи владавину људи. Цицерон је сматрао да ни краљевство, ни аристократија, ни демократија нису сами по себи најбољи облици владавине, зато што се узурпацијом власти сваки од њих може претворити у велико зло. Због тога државом треба да управљају заједнички краљ, аристократија и народ, чиме се постиже одмереност државног поретка и његова постојаност.

Током средњег века историјске околности наметнуле су другачије ставове о правној држави с обзиром на чињеницу да је политичка и правна мисао у овом периоду била прилагођена хришћанском учењу. Без обзира на ту чињеницу остале су пријемчиве Аристотелове и Платонове мисли о идеалној држави и владару, о правди и правичности, само је другачија била њихова интерпретација.

Теорија о правној држави најчешће се везује за Немачку у 19. веку. У Пруској монархији истакнути су либерални захтеви као што су слобода, ограничење државне власти, као и сигурност. Као узрок ових дешавања наводе се напредне идеје из других западноевропских земаља, а пре свих из Енглеске и Француске. У то време је Пруски апсолутизам био вођен владајућом жељом за уједињењем расцепканих немачких земаља, па немачка буржоазија није имала исту снагу као француска или енглеска. Ако се има у виду да је са једне стране била јака државна власт, а са друге либерални захтеви, морао је да се постигне одговарајући компромис, а све са циљем ограничења јаког државног апарата и заштите права која су дошла као резултат револуција у другим земљама. Теорија правне државе управо је настала као резултат настојања немачке теорије да државну власт, која је почела да се концентрише у рукама управе, учини законитом, предвидљивом и рационалном.

Поједини теоретичари темеље правне државе налазе у *Декларацији права човека и грађанина* од 1789. године, с обзиром на чињеницу да је основни циљ правне државе остваривање ових права. Иако Декларација не спомиње директно правну државу, чињеница је да садржи и право на правну државу, јер је она нераздвојна од људских права и демократије. Правна држава једнако је демократска држава, односно владавина воље народа, што даље имплицира да је правна држава уствари народна држава.

Када посматрамо Немачку и Француску из овог периода и упоредимо појмовно одређење степена правне државе видећемо да постоје одређене разлике. Немачка је била бирократска држава у којој није било револуције, а правна држава се није схватала као демократија него као превласт законодавне власти над извршном, и због тога се може рећи

да је створен један ужи појам правне државе. Овде је правна држава била схваћена као држава у којој су сви акти управне власти морали бити у складу са законом, као симболом права. Међутим, само право није морало бити и није било народно право, с обзиром да народ није имао државну власт. Овде је владала бирократија, па се може закључити да је појам правне државе према Прогласу права Француске револуције знатно шири и дубљи од немачког појма правне државе, која ограничава само власт полиције, а не и остале власти.

Може се рећи да је једно од можда најобухватнијих објашњења правне државе дао Ото Бер који је указивао на једну либералну теорију лишену апсолутистичких остатака праксе пруске полицијске државе. Он је практично објединио одређену форму и захтеве либералног грађанства и буржоазије.

У енглеској правној и политичкој мисли у ово време развијала се теорија о владавини права. Под овим појмом се подразумевало одсуство арбитражног одлучивања власти и правна једнакост, уз напомену да су основни уставни принципи у Енглеској резултат судских одлука којима су утврђена индивидуална права у конкретним случајевима изнетим пред судове.

Поред поменутих либерално-демократских облика правне државе, односно владавине права, у литератури се помиње и покушај успостављања социјалистичке правне државе. Долазак Михаила Горбачова на чело Совјетског Савеза требало је да означи крај полувековног диктаторског режима. Требало је направити велике промене у свим областима државног и друштвеног живота. Оно што је био задатак совјетске теорије државе је да одговори по чему би се социјалистичка правна држава разликовала од обичне социјалистичке правне државе, или једноставно правне државе (несоцијалистичке). Другачије речено, какве нове политичке принципе и политичко-правне институте треба увести у праксу социјализма како би се дошло до социјалистичке правне државе. На ово питање одговор је дао Г.Н. Манов где се каже да свака од варијанти правне државе мора у крајњој линији испунити три основна критеријума: врховништво закона, разграничење законодавних, управних функција и функција заштите права (судских функција); везаност државе узајамним правима и обавезама.

Када се говори о формулисању теорије нове социјалистичке правне државе, налази се нека врста захтева за повратак Лењину, односно предстањинистичком социјализму, сарадњи између класа а не њиховом сукобљавању. На тај начин би се постигла еманципација друштва од свемоћне државе, односно нека врста социјалистичког грађанског друштва у социјалистичкој правној држави. С обзиром да је дошло до распада Совјетског Савеза није дошло до ефикасног остваривања идеје социјалистичкој правној држави.

У дисертацији се истиче да је у последња два века правна држава доживела велике промене. Један од проблема са којим се суочава модерна правна држава су еколошке катастрофе. Последњих деценија сведоци смо разарајућих цунамија, глобалног отопљавања ледника, поплава, земљотреса, пожара. Све ове појаве узроковао је човек својим несавесним деловањем на природу и то више нису локални, већ глобални проблеми. Оно на чему се инсистира је подизање нивоа свести сваког појединца како би што већи број људи учествовао у борби за опстанак планете. Оно што се у дисертацији такође наглашава је да владавина права и правна држава, а нарочито опстанак планете, не трпе изузетке у корист економски најмоћнијих држава и не познају категорију недодирљивог економског интереса. Једнако поступање свих заједница у складу са међународним стандардима који би могли гарантовати опстанак Земље јесте императив правне државе и владавине права.

Поред еколошких, савремена правна држава се суочава са изазовима као што су високотехнолошки криминал и сајбер тероризам. Питање које и даље стоји отворено је у које се све сврхе могу користити нове технологије, што отвара филозофско-етичку димензију, поготову у контексту заштите основних људских права. Напредне технологије првенствено држави дају огромну моћ да завири у сваки сегмент приваног живота својих грађана. Огромни изазови са којима се суочава модерна правна држава су и усавршавање генетичког инжењеринга, као и биолошког и хемијског оружја. Чињеница је да је тешко одмерити однос гарантовања основних људских права са једне, и безбедности са друге стране.

Усредсређеност на безбедност је још израженија ако се у обзир узме још један проблем са којим се суочава савремена правна држава, а то су миграције. Државе које су изложене овом изазову боре се на различите начине, а један од њих је и увођење ванредног стања. Ту се даље поставља питање да ли је то заиста адекватно решење. Ванредно стање можда може да представља решење одређених безбедносних проблема, али је и нови изазов постулатима правне државе. Постоје мишљења да је у друштву заснованом на идеји људских права и правне државе неопходна изградња механизма контроле полиције због њених широких дискреционих овлашћења, нарочито у ситуацијама када је у држави уведено ванредно стање. Контрола рада полиције представља најважнији аспект проблема односа полиције према заштити људских права у правној држави. Иако се најбољи резултати контроле могу постићи рационалном комбинацијом механизма унутрашње и спољне контроле, то није једноставно. Један од најзначајнијих разлога у спором развијању институција контроле је у томе да је сваки савремени полицијски систем заснован на компромису супростављених идеја и потреба: потребом за ефикасним радом полиције и потребом за контролом и ограничењем њеног рада.

Предмет дисертације су управо све наведене концепције правне државе и владавине права које служе као аналитичка средства да теорија дође до одређених закључака о постојању и примени владавине права. У реалности не постоји концепција правне државе или владавине права која је потпуно независна од економског, социјалног и политичког контекста. У дисертацији се детаљно образлаже како се кроз историју обликовала правна држава и како су различити мислиоци и теоретичари од античког доба па до данас видели и објашњавали суштину и карактеристике појмова правне државе и владавине права, као и каква су савремена тумачења начина на који се са потпуно новим изазовима боре модерне правне државе. Управо због многобројних изазова са којима се суочава правна држава предмет овог рада јесте сагледавање правнотеоријских аспеката правне државе суочен са бројним изазовима савременог света.

У дисертацији се такође анализира и начело законитости и његов значај, као и значај његових елемената у кривичном праву, истичући да оно представља једну од најзначајнијих гаранција правне сигурности грађана у правном систему, односно у демократској држави. Начело законитости је у свом класичном облику од огромне важности у савременом кривичном праву и у правном систему сваке државе која се обликује владавином. Начело законитости (легалитета) подразумева максиму *nulum crimen sine lege, nulla poena sine lege* (прописивање кривичних дела и казни само путем закона), као и две забране – ретроактивности и примене аналогije у кривичном праву. Ово начело које потиче из унутрашњег правног система нашло је своју примену и на међународноправном терену. Оно је садржано у члану 7. Европске конвенције о људским правима („Сл. лист СЦГ – Међународни уговори“, бр. 9/2003, 5/2005 . испр. и „Сл. гласник РС – Међународни уговори“,

бр. 12/2010, 10/2015 – даље Конвенција) и по својој природи представља апсолутно право (право од кога није могуће одступити, укинути га или ограничити га, ни у ванредним околностима). Начело „*nullum crimen*“ само је делић, односно само један аспект владавине права, али толико признат да је његово избегавање немогуће извести. Оно што је чињеница је да владавина права не мора да постоји чак и кад је „*nullum crimen*“ формално унет у Устав.

У дисертацији се такође анализира значај начела законитости у управном праву, истичући да оно представља једну од најзначајнијих гаранција правне сигурности грађана у правном систему, односно у демократској држави. Начело законитости у управном праву је од огромне важности у савременом правном систему сваке демократске државе, или прецизније, системи контроле управе суштински су могући само у демократским државама.

Циљ истраживања јесте да се применом одговарајућих метода утврди како је текао развој правне државе у појединим државама и како у савременом добу опстаје правна држава, као и са којим се све изазовима суочава. Правна држава и владавина права су појмови који су настали у 19. веку, али правни теоретичари су испитивали порекло појединих елемената ових теорија проучавајући изворе који су сачувани из најстаријег периода људске цивилизације. Овим истраживањем стиче се једна заокружена слика о трансформацији појмова правне државе и владавине права, од саме идеје о њима, па до модерних теорија.

Задатак истраживања је дакле да прикаже зачетак идеје о правној држави и владавини права као и основне елементе развијених теорија из 19. и 20. века. Истраживање такође анализира велики број изазова са којима се у добу у којем живимо суочавају правна држава и владавина права. Овде се пре свега мисли на глобалне, политичке, економске, информатичке, технолошке, еколошке и многе друге изазове које доноси савремено доба.

Поновно одређење традиционалних либералних учења о правној држави и владавини права неминовно је у светлости свеприсутног друштвеног плурализма и раширене праксе садашњих држава, који указују на њихову неодрживост у изворном облику. Дешавања на глобалном нивоу потврђују озбиљну кризу политике засноване на либералној или неолибералној варијанти владавине права. Ова чињеница све више отвара могућност да државе које су креатори међународне политике, прерасту из политике засноване на владавини права у државе националне сигурности, чије је главно упориште постаје сила.

Без обзира на све изазове и недостатке, ово истраживање има за циљ да покаже да и упркос озбиљним ограничењима, унутрашњим притисцима и глобалној кризи, правна држава и владавина права немају алтернативу ни на теоријском, као ни на политичком пољу. Несумњиво је да постоје недостаци који су подстакнути изазовима модерног доба и због тога се даља трагања свакако морају наставити, али све то у оквиру постојећих координата правне државе и владавине права. Неопходно је одговорити на питање како унапредити постојећи систем и прилагодити га савременом добу, пре него стварати неке потпуно нове алтернативне концепције.

Циљ овог истраживања такође, јесте да објасни, зашто је начело законитости најважније начело модерног кривичног, односно управног права и које су његове улоге. О његовом значају довољно говори и чињеница да је оно уздигнуто у ранг уставних начела. Начело законитости најбоље је садржано у латинској сентенци која се приписује Анселму Фојербаху, а која каже: *nullum crimen, nulla poena sine lege*, односно није дозвољено кажњавати за одређено кривично дело, ако оно у време извршења није било предвиђено у закону као кривично дело, нити се може за неко кривично дело изрећи казна која у време

његовог извршења није ни била предвиђена у закону. Кроз начело законитости кривично право обавља пре свега своју гарантивну функцију која је изузетно значајна када се посматра из аспекта права и слобода грађана и остваривања принципа правне државе. Правна држава не само да штити грађане кривичним правом, већ их она мора заштитити и од кривичног права. Управо начело законитости служи спречавању самовољног, непредвидљивог кажњавања без закона, или на основу неодређеног или ретроактивног закона. Циљ истраживања је и да се прикаже улога управних судова у поштовању начела законитости, као и примена начела законитости у управном поступку. Као један од циљева дисертације истиче се објашњење најважнијих сегмената начела законитости у управном праву као начела правне државе и владавине права. Овде се такође наглашава и важност система контроле управе као важног фактора изградње демократске правне државе.

Методи истраживања који ће бити коришћени у раду карактеристични су за сва друштвена истраживања. Ово истраживање захтева примену различитих научних метода, а све са циљем да се предмет истраживања најбоље објасни. Основни методи који ће бити коришћени у раду су анализа садржаја, затим историјски, компаративни и правно – догматски. Анализом садржаја објасниће се срж, односно суштина владавине права, правне државе и начела законитости као и испреплетаност и повезаност ових појмова. Историјским методом утврђују се корени идеја правне државе и владавине права од античког доба, преко средњег века, па све до модерног доба и периода глобализације.

Компаративним и правно-догматским методима поредиће се и анализирати стари и нови погледи на владавину права, рачвање идеја и путања на два типа владавине права. Овде ће се објашњавати валидност и ефикасност правила – колико су заиста примењива, а где прелазе у догме.

Поред поменутих правних метода, биће коришћен и социолошки метод, управо из разлога што је правна држава, односно владавина права јако важна и има велики утицај на целокупно друштво. Свака друштвена заједница има своје специфичне карактеристике, заједничке вредности, као и цивилизацијске, културолошке и религијске норме које се разликују од других заједница. Из овог разлога правна држава и владавина права морају се посматрати у једном ширем контексту.

Социолошким методом ће се управо објаснити колико је комплексан покушај хомогенизовања унутрашњег и међународног појма правне државе. Како би се измерио утицај правне државе и владавине права у друштву биће коришћен и статистички метод.

У истраживању ће такође бити коришћени општи научни методи индукција и дедукција, анализа и синтеза, као и телеолошки, аксиолошки и политиколошки методи, као и апстракција и конкретизација.

Узимајући у обзир предложене циљеве у дисертацији ће бити дефинисане следеће **хипотезе**:

Хипотеза 1. Развој правне државе подразумева деконструкцију класичног либералног појма правне државе и растерећење од национално идеолошких постулата.

Хипотеза 2. Могући пут развоја правне државе почива на теорији комунитаризма и није неопходно хомогенизовање унутрашњег и међународног појма владавине права да би се испоштовао појам правне државе.

Хипотеза 3. Глобално управљање доводи до „одумирања“ националних држава и настанка светске државе која би на новим нереалним основама представљала међународну владавину права.

Хипотеза 4. Савремена правна држава је појава на прекретници, како на теоријском, тако и на практичном плану.

Хипотеза 5. Извесност представља суштину начела законитости и посебну правну вредност наспрам других правних вредности.

Кандидаткиња у наставку даје оквирну структуру садржаја кроз који ће бити обрађен предмет научног истраживања:

УВОД

Предмет и циљ истраживања

Значај теме за научно истраживање

Хипотетички оквир истраживања

Методе истраживања

ГЛАВА 1. ПРАВНА ДРЖАВА И ВЛАДАВИНА ПРАВА – ИСТОРИЈСКА ЕВОЛУЦИЈА

1.1. Зачеци учења о правној држави

1.1.1. Античко атинско правно уређење

1.1.2. Средњовековна политичка и правна мисао

1.2. Правна држава и владавина права као развијене теорије

1.2.1. Немачка теорија правне државе у XIX веку

1.2.2. Декларација права човека и грађанина из 1789. као концепт правне државе

1.2.3. Енглеска правна и политичка теорија о владавини права

1.2.4. Државно-социјалистичка правна држава

ГЛАВА 2. ВЛАДАВИНА ПРАВА СА НОВОГ ГЛЕДИШТА

2.1. Два типа владавине права

2.2. Веродостојност и ефикасност правила у владавини права

2.3. Изједначавање разлика између два типа владавине права

ГЛАВА 3. ПРАВНА ДРЖАВА У МЕЂУНАРОДНИМ ОКВИРИМА

3.1. Појам и обележја међународне владавине права

3.2. Однос и спајање међународног и унутрашњег права

3.3. Унификација права на међународном нивоу („меко право“)

ГЛАВА 4. САВРЕМЕНА ПРАВНА ДРЖАВА – ПРОМЕНЕ И ИЗАЗОВИ

4.1. Еколошке катастрофе као изазов модерној правној држави

4.2. Високотехнолошки криминал и заштита основних личних права

4.3. Тероризам као огроман проблем за очување безбедности држава

4.4. Културно-идентитетски изазови правној држави

ГЛАВА 5. ПРАВНА ДРЖАВА ПОД ПРИТИСКОМ ПОЛИТИЧКИХ ИДЕОЛОГИЈА

- 5.1. Либерализам и индивидуализам на супрот комунитаризму и колективизму
- 5.2. Губљење правног аспекта у појму људских права и њихова идеологизација
- 5.3. Различита цивилизацијска и религијска тумачења „доброг“ и „лошег“ у оквирима правне државе

ГЛАВА 6. ПРЕОБРАЖАЈ НАЦИОНАЛНЕ ДРЖАВЕ, ПРАВНЕ ДРЖАВЕ И ВЛАДАВИНЕ ПРАВА

- 6.1. Повратак традиционалном учењу о правној држави
- 6.2. Буђење национализма као одговор на савремене изазове са којима се суочава правна држава
- 6.3. Комунитаристичко учење у сврси заштите идентитета заједница

ГЛАВА 7. ГЛОБАЛИЗАЦИЈА И УГРОЖЕНОСТ ИДЕНТИТЕТА ПРАВНИХ ДРЖАВА

- 7.1. Државни суверенитет као жртва глобализације
- 7.2. Институционализовање друштва на глобалном нивоу
- 7.3. Теоријски одговори на проблеме које изазива глобализација

ГЛАВА 8. НАЧЕЛО ЗАКОНИТОСТИ

- 8.1. Начело законитости као основно начело сваког модерног правног поретка
- 8.2. Однос начела законитости и стваралачког разматрања
- 8.3. Начело законитости посматрано кроз призму Европског суда за људска права
- 8.4. Начело законитости као најважније начело модерног кривичног права

ГЛАВА 9. НАЧЕЛО ЗАКОНИТОСТИ У УПРАВНОМ ПРАВУ И ЊЕГОВ ДОПРИНОС ПРАВНОЈ ДРЖАВИ И ВЛАДАВИНИ ПРАВА

- 9.1. Примена начела законитости у управном поступку
- 9.2. Улога управних судова у поштовању начела законитости
- 9.3. Начело законитости управе као правна вредност у средишту схватања владавине права
- 9.4. Системи контроле управе као фактор изградње демократске правне државе

ЗАКЉУЧАК

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ И ИЗВОРА

Кандидаткиња наводи и прелиминарни списак литературе:

**Домаћа и преведена литература, монографије, докторске дисертације,
магистарске тезе и научни чланци:**

1. Aristotel, *Politika*, prevod Ljiljana Срепajас, Београд: BIGZ PUBLISHING D.P., 2003.
2. Аврамовић, Д., *Савремена правна држава – правнотеоријски аспекти*, докторска дисертација, Нови Сад, 2011.
3. Аврамовић, Д., Вукадиновић, Г., *Увод у право*, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду, 2014.
4. Батавељић, Д., *Уставно право*, Крагујевац: Правни факултет у Крагујевцу, 2013.
5. Баста, Л., *Политика у границама права*, Београд, 1984.
6. Бајовић, В., *Споразум о признању кривице*, Београд: Правни факултет, 2009.
7. Волцер, М., *Подручја правде*. Београд, 2000.
8. Вотсон, А., *Правни транспланти – приступ упоредном праву*, Београд: Правни факултет у Београду, 2000.
9. Вотсон, А., *Право у књигама, закону и стварности: упоредноправни поглед*, Београд: *Анали Правног факултета у Београду*“, 2/2007.
10. Вујачић, М., *Начело правичног поступка*, Ниш: Правни факултет у Нишу, 2015.
11. Вујадиновић-Милинковић, Д., *Политичке и правне теорије*, Београд: Правни факултет, 1996.
12. Вукадиновић, Г., *Правна држава – схватања српских писаца о правној држави у првој половини двадесетог века*, Нови Сад, 1995.
13. Вукадиновић, Г., Степанов, Р., *Теорија права 1*, Петроварадин, 2001.
14. Вукадиновић, Г., Степанов, Р., *Теорија права 2*, Нови Сад, 2001.
15. Вукадиновић, Г., *Жан Жак Русо и природно право*, Петроварадин: Футура, 2005.
16. Вуковић, Д., *Друштвене основе правне државе: пример Србије*, Социолошки преглед, 2011, вол. XLV, бр. 3, стр. 421-451.
17. Дабовић, Д., *Глобализација права*, Београд: Службени гласник – Правни факултет Универзитета у Београду, 2007.
18. Ђорђевић, С., Торбица, М., Жупљанић, М., *Изведеност правног начела*. *Право – теорија и пракса*, 2012. бр. 10-12, стр. 81-94.
19. Ђурковић, М., *Поредак, морал и људска права*, Београд, 2001.
20. Живановић, Т., *Основни проблеми кривичног права*, Београд, 1930.
21. Живковић, М., *Основи теорије, државе и права*, Београд, 2003.
22. Живковић, М., *Правна држава и модеран правни систем*, НБП – Журнал за криминалистику и право, 2010, вол. 15, бр. 1., стр. 1-15.
23. Живковић, М., *Трансформација суверености у постмодерно доба*, Европска заједница народа и универзалне вредности, (уреднице Г. Вукадиновић, А. Картаг-Одри), Нови Сад, 2010.
24. Зекавица, Р., *Идеја владавине права*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2018.
25. Јакшић, А., *Европска конвенција о људским правима – коментар*, Београд: Правни факултет, 2006.
26. Јовичић, М., *Закон и законитост*, Београд, 1997.

27. Јовановић, М., Дајовић, Г., Васић, Р., *Увод у право*, Београд: Правни факултет универзитета у Београду, 2015.
28. Келзен, Х. *Опита теорија права и државе*. Београд: Правни факултет Универзитета у Београду, 2010.
29. Крећа, М., *Међународно јавно право*, Београд: Правни факултет, 2008.
30. Лауц, З., *Начело владавине права у теорији и пракси*, Правни вјесник, 2015, год. 32, бр. 3-4, стр. 45-67.
31. Лукић, Р., *Уставност и законитост*, Београд: Савез удружења правника Југославије, 1966.
32. Лукић, Р., *Теорија државе и права*, Београд: Савремена администрација, 1976.
33. Лукић, Р., *Систем филозофије права*, Београд: Савремена администрација, 1992.
34. Лукић, Р., *Француска револуција и правна држава*, Архив за правне и друштвене науке, 1989, бр. 3, стр. 237-241.
35. Лукић, Р., Кошутић, Б., Митровић Д., *Увод у право*, Београд: Службени гласник, 1999.
36. Манов, Г., Н., *Социјалистичко правно государство: проблеми и перспективи*, Савјетскоје государство и право, 6/89, 3, цитирано према Продановић, Д., *Идеја о социјалистичкој правној држави у оквиру перестројке*, Архив за правне и друштвене науке, 3/1994.
37. Мајић, М., *Начело легалитета – нормативна и културна еволуција*, Анали правног факултета у Београду, 2009, вол. 57, бр. 2, стр. 29-54.
38. Марковић, М., *Правна држава*, Београд, 1939.
39. Марковић, М., *Правна природа правних принципа: логичка и методолошка разлика између правних правила и правних принципа*, Докторка дисертација, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду, 2021.
40. Митровић, Д., *Начела, облици, идеје, баштина из правне теорије*, Београд: Новинско-издавачка установа Службени лист СРЈ, 1997.
41. Митровић, Д., *Теорија државе и права*, Београд: Досије, 2010.
42. Митровић, Д., *Начело законитости*, Анали Правног факултета Универзитета у Београду, 2004, бр. 1-2, стр. 55-78.
43. Митровић, Д., *Држава, право, правда, правници*, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду, 2009.
44. Митровић, Д., *Пут права – холистичка парадигма света и права у светлу теорије хаоса и правне теорије*, Београд, Службени лист СРЈ, 2000.
45. Мирков, Ж., *Начело опортунитета кривичног гоњења у тужилачкој пракси – од пријема кривичне пријаве до решења о одбачају кривичне пријаве*, Право – теорија и пракса, 2012, бр. 7-9, стр. 60-74.
46. Наранчић, М., *Владавина права као систем правно-моралних вредности – правно-теоријски аспект*. Ниш: Правни факултет Универзитета у Нишу, 2019.
47. Нојман, Ф., *Владавина права*, Београд, 2002.
48. Опачић, А., Врховшек, В., *Владавина права на услузи народу кроз теорију и праксу*, 2021, доступно на: <https://doi.ub.kg.ac.rs/doi/zbornici>
49. Печујлић, М., *Глобализација – два лика света*, Београд, 2022.
50. Платон, *Закони*, превод др Албин Вилхар, Београд, 2004.
51. Поповић, С., *О правној држави*, Београд: Драганић, 1995.

52. Поповић, В., Марић, С., *Принцип законитости у контексту ретроактивне примене кривичног закона*, Годишњак Правног факултета Универзитета у Бања Луци, бр. 1, 2012, стр. 11-28.
53. Радуловић, Д., *Начело опортунитета кривичног гоњења у кривичнопроцесном законодавству Црне Горе*. Crimen, 2017, VIII, 3, стр. 290-304.
54. Рапајић, М., *О правној држави и владавини права – нека разматрања*. Гласник права, 2012, год. 3, бр. 3, стр. 1-27.
55. Рапајић, М., *Уводне теме о извршној власти и управи*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2021.
56. Симић, М., Ђорђевић, С., Матић, Д., *Увод у право*, Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2009.
57. Симовић, М., Симовић, В., *Појам и значење начела легалитета у кривичном праву*. ЗБОРНИК РАДОВА – Међународна научна конференција Јавни и приватни аспекти нужних правних реформи у БиХ: Колико далеко можемо ићи?, 2015, стр. 23-41.
58. Стојановић, З., *Међународно кривично право*, Београд: Правна књига, 2008.
59. Фејеш, И., *Положај полиције у правној држави – проблем контроле полиције*, Зборник радова, Правни факултет у Новом Саду, 2002, бр. 1-3, стр. 251-252.
60. Хесиод, *Послови и дани*, превод Марко Вишић, Београд, 2006.
61. Царић, С., *Начело законитости у пракси европског суда за људска права*, 2019, доступно на: www.paragraf.rs (28.09.2022.)
62. Циглер, С., *Однос начела легалитета и опортунитета кривичног гоњења према другим правним начелима*, Гласник адвокатске коморе Војводине – часопис за правну теорију и праксу, 1994, бр. 4, год. LXVI, стр. 3-16.
63. Цицерон, *Држава*, превод Бојана Шијачки-Маневић, Београд, 2002.
64. Чавошки, К., *Право као умеће слободе – оглед о владавини права*, Београд, 1994.
65. Чавошки, К., *Уставност и владавина права*. Београд: Центар за унапређивање правних студија, 2000.
66. Чавошки, К., Васић Р., *Увод у право*, Београд: Вулкан, 2014.
67. Чиплић, С., *Држава у ванредним приликама*, Нови Сад, 1999.
68. Шаркић, С., *Елементи правне државе у средњем веку*, Гласник адвокатске коморе Војводине, Нови Сад, 1989, бр. 7-8, стр. 23.
69. Шарчевић, Е., *Појам правне државе – ка разумијевању правне државе*, Архив за правне и друштвене науке, 1989, бр. 4, стр. 416. и даље.
70. Шкулић, М., *Кривично процесно право*, Београд: Правни факултет, 2009.
71. Шкулић, М., *Начело законитости у кривичном праву*, Београд: Анали Правног факултета у Београду, 2010, вол. 58, бр. 1, стр. 66-107.
72. Шмит, К., *Легалност и легитимност*, Норма и одлука – Карл Шмит и његови критичари (уред. Д. Баста), Београд, 2001.

Страна литература:

1. Bedner, *An Elementary Approach to the Rule of Law*, Hague Journal on the Rule of Law, 2010, Vol. 2, No. 1.
2. Bevir, M., *The logic of the history of ideas*, Cambridge, 2002.
3. Bianku, L., Smith, H., *Независност и непристрасност правосуђа преглед релевантне праксе и Европског суда за људска права*, The Aire Centre, Београд, 2021.

4. Brett, S., *Liberty, rights and nature, individual rights in later scholastic thought*, Un. Cambridge, 2003.
5. Casses, A., *Međunarodno krivično pravo*, Beograd: Beogradski centar za ljudska prava, 2005.
6. Chesterman, S., *An International Rule of Law*, American Journal of Comparative Law, 2008, Vol. 56, No. 2.
7. Delaney, D., *Law and nature*, Massachusetts: Amherst College, 2003.
8. Dicey, A., *Introduction to the Study of the Law of the Constitution*, London, 1950.
9. Goodhart, M., *Global democracy through transnational human rights*, London – New York: Global democracy and its Difficulties (ed. A. Langlois, E. K. Soltan), 2009.
10. Guzman, A., T., Meyer, T., *International Soft Law*, Journal of Legal Analysis, 2010, Vol 2, 1/2010.
11. Holt, J., C., *Magna Carta*, Cambridge, 1992.
12. Kelsen, H., V., *What is justice*. Berkeley, CA, itd: University of California Press, 1971.
13. Moller, J., Skaaning, S., *Systematizing Thin and Thick Conceptions of the Rule of Law*, Justice System Journal, 2012, Vol. 33, Issue 2.
14. Peerenboom, R., *Varieties of Rule of Law, Asian Discourses of Rule of Law*, London. *The principle of legality in the criminal law*, 2004, [<https://www.upcounsel.com/lect1-the-principle-of-legality-in-the-criminal-law>]
15. Rule 101. *The Principle of Legality* [https://ihl-databases.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_rul_rule101]
16. Tak, P., *Methods of diversion used by the prosecution services in the Netherlands and other Western European Countries*, 2015, [https://www.unafei.or.jp/publication/pdf/RS_No74/No74_07VE_Tak]

Домаћи и међународни акти:

1. Европска конвенција о људским правима, доступно на: <http://www.echr.coe.int>
2. Закон о државној управи Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 79/2005, 101/2007, 99/2014).
3. Закон о Влади Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 55/2005, 71/2005 - исправка, 101/2007, 65/2008, 16/2011, 7/2014, 46/2014).
4. Закон о Народној Скупштини Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 9/2010).
5. Закон о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/97, 31/2001, „Службени гласник РС“ бр. 30/2010).
6. Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС“, бр. 18/16).
7. Закон о заштитнику грађана („Службени гласник РС“, бр. 79/2005 и 54/2007).
8. Кривични законик Републике Србије, Службени гласник Републике Србије, бр. 85/2005, 88/2005 – испр., 107/2005 – испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019.
9. Међународни акт о грађанским и политичким правима, Службени лист СФРЈ, бр. 7/1971. [<http://www.bgce.ntar.org.rs/bgcentar>]
10. Устав Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006).

У **уводном делу** докторске дисертације биће образложен значај теме за научно истраживање. У овом делу рада биће изнета проблематика истраживања, као и постављени циљеви и задаци истраживања, уз навођење полазног хипотетичког оквира и метода који ће се користити, како би се дошло до крајњег исхода истраживања. У раду се полази од формулисања основних појмова који карактеришу правну државу и владавину права. Овде се такође разматрају сличности и разлике између ових појмова, односно одговара се на питање да ли може постојати правна држава без владавине права. Поред тога објашњава се и колико је владавина права важан фактор и неопходан елемент за унапређење међународног развоја. Наглашава се да владавина права не представља само формалну примену правних инструмената, него такође и владавину правде и заштиту свих чланова друштва од претеране моћи оних који владају. У уводном делу рада се, такође, детаљно објашњава начело законитости и његова узајамна веза са правном државом и владавином права.

У **првој глави** дисертације под називом: „Правна држава и владавина права – историјска еволуција“ на почетку ће се говорити о појмовима државе и права, односно о томе да односе између државе и права не карактерише само улога државе у стварању и примени права, већ и улога права у организовању и функционисању државе. Овде се објашњава да правна држава настаје из позитивних тековина законске државе, али се од ње разликује како према облику, садржају и циљевима, тако и према друштвеним, политичким и цивилизацијско-културним дометима. Такође се наглашава да је идеју правне државе на систематски и модеран начин први изложио Кант, иако идеја правне државе није била непозната ни другим ауторима. Од времена првих идеја о правној држави па до данас, идеја о истој је испробавана и мењана у пракси на разне начине и под различитим утицајима и условима, али никада није напуштана. У суштини идеје о правној држави налази се схватање о владавини права а не закона. Из овога произилази да основни принцип правне државе јесте да правна правила која су једном успостављена и све док су на снази, имају подједнаку обавезну снагу и за оне који управљају и за оне над којима се управља. Овде се напомиње и да идеја о правној држави и владавини права своје корене има још у давној прошлости, тачније у грчкој филозофској правнополитичкој мисли, па се у наставку ове главе образлажу теорије о држави које су износили Аристотел и Платон. Поред грчких мислилаца, у овој глави се разматрају бројне теорије правне државе и владавине права које су кроз историју формулисали различити аутори, па се тако овде издвајају идеје Блоха, Гнајтса, Финиса и Хајека.

У **другој глави** дисертације, под називом „Владавина права са новог гледишта“ на почетку истицаће се да поред веома важног појма правде, појмови правна држава и владавина права представљају неке од највећих тековина европске и светске цивилизације и због тога су предмет анализе великог броја теоретичара у последња два века. Правну државу данашњице не треба посматрати као циљ сам по себи, већ она треба да представља претпоставку за владавину права, за остваривање уставности и законитости, као и правде и правичности. У наставку се анализирају идеје о правној држави модерног доба и закључује се да су идеји правне државе много ближи аутори који полазе од њене историјске, политичке и демократске подлоге и садржине, односно много су јој примеренија демократска начела. У овом делу рада се такође говори о савременим схватањима владавине права која је услов и јемство индивидуалне слободе, као и основна установа организованог слободног друштва. Такође се разматра Хајеково схватање који под владавином права сматра својеврстан правни и политички поредак („поредак слободе“) који служи слободи

појединца да следи сопствене сврхе кроз одговорну и спонтану координацију са другим људима. Овде се такође анализирају модели владавине права, разлике у концепцијама владавине права, као и веродостојност и ефикасност правила у владавини права.

У **трећој глави** дисертације, под називом „Право, правна држава и владавина права у међународним оквирима“ на почетку ће се приметити да је међународно право у потрази за правилима која постоје у међународном друштву и које оно мање или више спроводи, али врло мало тих правила је установљено конвенцијама између држава или се оне слабо примењују. Овде се наглашава да се међународна правна правила морају увести у праксу држава и да се мора показати да се она не састоје од чисто добровољних радњи или уздржавања, већ да се заиста спроводе у складу са законом. У наставку ове главе се даље истиче да је материјална сфера важења међународног правног поретка неограничена. Не постоје ствари које се не могу регулисати међународним правом, али постоје ствари које се могу регулисати само међународним правом, а не националним правом, чије је важење ограничено на одређену територију и њено становништво. Оно што се овде такође разматра су и обележја међународне правне државе, као и однос и спајање међународног и унутрашњег права. На крају ове главе говори се о унификацији права на међународном нивоу, односно о необавезујућим правним принципима познатим као „меко право“.

У **четвртој глави** дисертације, под називом „Савремена правна држава - промене и изазови“ на почетку биће указано на чињеницу да смо сведоци да се устави и демократске политике широм света последњих година суочавају са озбиљним и наизглед егзистенцијалним претњама. Аларм је толико распрострањен да га свакодневно потврђује какофонија вести и колумни мишљења на ову тему. Оно на шта се у овој глави даље указује је чињеница да многи проблеми са којима се данас суочавају правна држава и владавина права нису тако нерешиви као што се то на први поглед чини. Неки од изазова са којима се суочавамо су трајне природе и ендемски за демократску форму. Једни, иако се чине јединственим за наше време и потпуно без преседана, они то нису. Други, иако су јединствено модерни, се игноришу иако се они могу лако решити. Оно што је неопходно је постојање осећаја за историју, непристрасна процена проблема који муче дотичну државу, одређена пажња посвећена побољшању механике правосудних институција и креативна употреба алата за јавно право. На овај начин се може постићи велики напредак, јер адвокати и грађани уколико раде заједно на разбијању, могу, циглу по циглу, решити све изазове који могу бити наизглед непремостиви. Оно што се у наставку ове главе обрађује је утицај еколошких катастрофа, високо-технолошког криминала и тероризма на модерну правну државу и владавину права. На крају ове главе се разматрају културно – идентитески изазови правној држави.

У **петој глави** дисертације, под називом „Правна држава под притиском политичких идеологија“ на почетку ће се указати да је владавина права веома важна за развој и да је то једна од ретких идеја које су постигле концензус у целом идеолошком спектру и на глобалном северу и на југу. Аксиоматично је да владавина права обликује политичке, економске и друштвене активности, али може имати више различитих значења. Може се ограничити на спремност државе да се подвргне истим правилима као и сви остали. Овде се напомиње да различити аутори ово виде на разне начине, па тако Ролс (Rawls) наглашава друштвени процес, док Дворкин (Dworkin) истиче нормативну вредност исхода. Требилкок и Данијелс (Trebilcock and Daniels) сугеришу да владавина права постоји на спектру од „thin“ (тј. судити о праву на основу правне ваљаности процеса који га доводе и који регулишу његову примену) до „thick“ (тј. судити о праву на основу материјалних исхода

које производи). Оно што се у наставку обрађује је либерализам и индивидуализам насупрот комунитаризму и колективизму. У наставку ове главе говори се и о губљењу правног аспекта у појму људских права и о њиховој идеологизацији. Коначно, на крају ове главе говори се о различитим цивилизацијским и религијским тумачењима „доброг“ и „лошег“ у оквирима правне државе.

У **шестој глави** дисертације, под називом „Преображај националне државе, правне државе и владавине права“ на почетку ће се говорити о повратку традиционалном учењу о правној држави. Овде се такође објашњава да преображај националних држава који се одигравају у ери глобализације не подразумевају потпуни „сумрак суверености“ и њихово постепено нестајање, већ једино замењивање етатистичког начина управљања вишеслојним, полицентричним. Чињеница је да систем суверених националних држава којим је постављен принцип територијалног суверенитета у међудржавним односима, тешко може у потпуности да одоли притисцима глобалних тенденција. У наставку ове главе управо се разматра и синдром буђења национализма као одговора на савремене изазове са којима се суочава правна држава. Ова глава се завршава образлагањем како и на који начин комунитаристичко учење утиче на заштиту идентитета заједнице. Овде се посебно наглашава учење Волцера који се залаже за јачање националних држава, јер он истиче неопходност плурализма и чињеницу да су појединци нужно повезани са својим политичко-културним идентитетима и лојални државама које представљају њихове идентитете.

У **седмој глави** дисертације, под називом „Глобализација и угроженост идентитета правних држава“ на почетку ће се објашњавати на који начин глобализација угрожава и нарушава државни суверенитет. Чињеница је да се свет за пар деценија радикално изменио, толико да скоро сви темељни, традиционални правни и политички модели вапе за поновним промишљањем у новонасталим околностима. Пред мултидимензионалним изазовима и ризицима глобализације који премашују националне границе, а са којима националне владе не могу самостално да изађу на крај, започињу размишљања о стварању нових облика глобалног управљања који би могли на глобалном нивоу да се носе са међунационалним проблемима. Овде се даље наводи да Уједињене нације показују многе слабости, иако би оне требале бити те које би као организација биле централно место неке водеће светске институције. Оне би могле послужити као пример како различите нације могу, уз добру сарадњу и удруженим снагама решавати опште, односно глобалне проблеме, али се оваква очекивања данас сматрају као идеалистичка.

У **осмој глави** дисертације, под називом „Начело законитости“ на почетку се се објашњавати појам и суштина начела законитости, као и његове карактеристике. Правни поредак представљао би непрегледан и неусклађен низ општих и појединачних правних норми и аката када не би био уређен по неком унутрашњем начелу које би све његове делове повезивало у јединствену и непротивречну целину и омогућавало му да делује као ефикасна материјална, духовна и друштвена снага над егзистенцијом друштва и човека. Овде се у наставку детаљно анализира начело законитости као основно начело сваког модерног правног поретка. Такође се ово начело даље анализира посматрано кроз призму Европског суда за људска права. На крају ове главе објашњава се зашто се начело законитости сматра најважнијим начелом модерног кривичног права.

У **деветој глави** дисертације, под називом „Начело законитости у управном праву и његов допринос правној држави и владавини права“ на почетку ће се говорити о модерној управи, те објашњавати да је она творевина закона, јер се организује, уређује и ради по законима. Њена се основна функција састоји у извршавању закона и она ту функцију обавља

потчињена закону. Такође, она не може да делује изван граница постављених законом. Овде се у наставку разматра појам и садржина начела законитости управе и наглашава се да је начело законитости, заједно са од њега неодојивим начелом уставности, један од основних елемената владавине права. Оно је и основно начело читавог правног система и њиме се изражава суштина правне државе као државе у којој је власт потчињена праву. У наставку ове главе разматра се примена начела законитости у управном поступку, као и улога управних судова у поштовању начела законитости. На крају ове главе анализирају се системи контроле управе, јавност рада управе, начела о односу управе према људским правима, као и право на слободан приступ подацима у поседу државних органа.

3. Мера у којој образложење предмета, метода и циља уверљиво упућује да је предложена тема од значаја за развој науке

У образложењу предложене теме докторске дисертације, кандидаткиња на јасан и недвосмислен начин дефинише предмет истраживања. Указано је на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени и јасни циљеви истраживања. Затим су, на основу формулисаних циљева, одређене хипотезе, које су све јасне, проверљиве и адекватне предмету истраживања. Приликом проверавања постављених хипотеза, а ради реализације формулисаних циљева истраживања, кандидаткиња ће користити адекватне методе и изворе података, пре свега бројну литературу, односно радове домаћих и страних аутора. Може се закључити да је у питању један објективан, систематичан и доследан приступ предложеном предмету истраживања. Израдом ове докторске дисертације очекујемо да ће се све наведене хипотезе потврдити и да ће се, на тај начин, доћи до корисних информација за потпуније, правилније сагледавање и разумевање појмова као што су правна држава, владавина права и начело законитости. Такође сматрамо да ће поменути резултати истраживања у великом обиму представљати основу за даља истраживања када је реч о овој проблематици.

Опредељујући се за предложену тему докторске дисертације, кандидаткиња је навела да се значај ове теме огледа, пре свега у чињеници да проблематика парламентарне контроле државне управе, иако пододна за истраживање и детаљну анализу, још увек није привукла одговарајућу пажњу, па би овај рад, требало да попуни ту празнину и помогне у бољем разумевању различитих аспеката предмета истраживања. Кандидаткиња даље наводи да значај теме истраживања произилази и из самог циља, то јест намере да се детаљно и са свих аспеката анализира правна држава и владавина права, као и да се анализира начело законитости и представи његов значај у одржавању демократских система.

4. Образложење теме за израду докторске дисертације омогућава закључак да је у питању оригинална идеја или оригиналан начин анализирања проблема

Опредељујући се за предложени наслов докторске дисертације и улазећи у свестрану анализу правне државе и владавине права, кандидаткиња на врло одговоран начин приступа проучавању овог проблема и образлаже научни приступ његовом истраживању, као и значај ове теме за правни и политички систем. Она се веома храбро ухватила у коштац са изузетно озбиљном и обимном тематиком, о којој је се доста писало, али ипак не постоји једна

свеобухватна анализа свега што ће да садржи ово истраживање. Представљајући визију своје будуће докторске дисертације кандидаткиња Мирјана Млађеновић полази од навођења и дефинисања основних појмова, како би указала на свој оригинални научни приступ. Из образложења предмета и циља истраживања, може се закључити да постоје бројне теоријске дилеме и практични проблеми који се односе на ову тему. Самим тим, постоје бројни разлози који говоре у прилог значаја теме за научно истраживање и за развој науке. У питању је тема која се, заиста, може сврстати у типичне мултидисциплинарне теме, па је, отуда, обавеза умногоме тежа, јер кандидаткиња мора да има у виду све те различитости, мора да их разуме и, на крају, да их повеже у једну складну, непротивречну целину. Томе се додаје чињеница да у домаћој правној литератури не постоји довољно научних радова који се баве обрадом ове тематике.

Комисија је стекла утисак, базиран на самој поставци и образложењу предмета и циљ рада, да је кандидаткиња на трагу једног оригиналног научно – истраживачког пројекта. Верујемо да ће ова докторска дисертација донети наведеној проблематици (која се налази у средишту рада) неопходан елемент оригиналности. Такође, комисија сматра да ће кандидаткиња, обрадом ове теме, на сасвим оригиналан и један нови начин успети да се приближи овој теми и да је, на адекватан начин обради. Она ће изнети суштину рада истражити обрадом веома обимне научне грађе кроз предложени нацрт докторске дисертације, што наводи на закључак да оваква свеобухватна анализа постављеног проблема, представља својеврстан и оригиналан начин његовог анализирања и решавања, који се огледа, пре свега, у систематизацији појединих поглавља, приступу питањима која до сада нису у довољној мери истражена.

5. Усклађеност дефиниције предмета истраживања, основних појмова, предложене хипотезе, извора података, метода анализе са критеријумима науке, уз поштовање научних принципа у изради коначне верзије докторске дисертације

Кандидаткиња дефинише предмет истраживања на јасан и недвосмислен начин, придржавајући се принципа науке у постављању дефиниција, које омогућавају даље извођење научних ставова, повезивање и систематизовање научних знања. У складу са успостављеном идејном структуром планираног истраживања, кандидаткиња успоставља правилан методолошки комплекс, у складу са предметом и циљевима истраживања. Оне ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Применом анализе и синтезе, индукције и дедукције, али и дијалектичке анализе, обезбедиће се утврђивање основних објективних законитости појава које ће се истражити. Применом индуктивне методе биће третиране одређене појединачне чињенице, како би се из масе тих конкретних случајева могле потврдити и утврдити заједничке особине и узрочне везе. Отуда се од аутора очекује да одговори изазовном захтеву научног истраживања, с обзиром да је, у науци, неопходна употреба (коришћење) индуктивно-дедуктивних и емпиријско-рационалних метода.

Појмови које кандидаткиња користи у предлогу своје докторске дисертације су презисно дефинисани, а у образложењу предмета истраживања, њихово коришћење је доследно и у складу са постављеним научним критеријумима. С друге стране, све наведене формулације биће подвргнуте проверљивој анализи. Притом, у предлогу дисертације је указано на бројне теоријске и практичне проблеме који се појављују у вези са предметом истраживања, на основу чега су постављени јасни истраживачки циљеви, који одговарајућом анализом могу да доведу до очекиваних резултата. Реалним и

недвосмисленим формулисањем наведених циљева, омогућено је постављање исправних хипотеза, које ће бити провераване кроз одговарајуће научне поступке. Кандидаткиња ће, ради долажења до очекиваних резултата, у свом научном раду користити адекватне изворе података, одговарајућу литературу сачињену од научних и стручних радова домаћих и страних аутора, бројне монографије, научне студије, уџбенике, као и бројне релевантне правне акте, имајући у виду сложеност и мултидисциплинарност предложене теме. Све напред наведено указује на чињеницу да је у изради предлога дисертације уложен изузетно велики труд и да ће њену коначну верзију одликовати систематичност и прегледност, објективност у реализацији постављених циљева, као и усклађеност са највишим научним стандардима и принципима.

На основу вишегодишњег научног истраживања и коришћења веома богате литературе и законских аката, очекује се да ће кандидаткиња у својој докторској дисертацији предложити одговарајућа решења која ће поспешити и учврстити правну државу и допринети сигурности поштовања владавине права у Републици Србији. Такође, од ње се очекује да пружи читав низ значајних предлога који се односе на могућности спајања међународног и унутрашњег права, као и на унификацију права на међународном нивоу. Кандидаткиња ће такође детаљно објаснити које су то промене и изазови са којим се у савременом добу суочава правна држава, од еколошких катастрофа, преко високо – технолошког криминала и тероризма, па све до културних и идентитеских изазова који прате савремене државе. Она ће такође јасно образложити функцију и значај начела законитости као важног фактора изградње демократске правне државе.

6. Компетентност коментатора

Предложена тема докторске дисертације под насловом “**Правна држава, владавина права и начело законитости**“ припада пољу друштвено-хуманистичких наука, научној области правне науке, ужој научној области Теорија државе и права.

За коменторе предложене теме докторске дисертације су предложени **проф. др Дејан Матић, ванредни професор на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу**, на ужој научној области Теорија државе и права и **проф. др Милан Рапајић, ванредни професор на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу**, на ужој Управноправној научној области. То све имајући у виду да је предложена тема докторске дисертације мултидисциплинарна те да обухвата делове везане како за ужу научну област Теорија државе и права тако и за ужу Управноправну научну област.

Референце коментатора, у складу са стандардом 9 за акредитацију студијског програма докторских академских студија су:

проф. др Дејан Матић

1. BULATOVIĆ, Ivan, ПАЛЕВИЋ, Милан, МАТИЋ, Дејан. Генезис : проблемы и перспективы развития социологии права в Сербии. *Социологические исследования*. 2013, год. 29, бр. 7, стр. 115-119. ISSN 0132-1625. http://www.isras.ru/socis_2013_07.html. [COBISS.SR-ID 512925616] M23

2. МАТИЋ, Дејан. Политички поглед на право и државу Радомира Лукића. *Српска политичка мисао*. 2013, год. 20, бр. 4, стр. 273-285. ISSN 0354-5989. [COBISS.SR-ID 513072561] **M24**
3. PALEVIĆ, Milan, MATIĆ, Dejan. New Paradigms in the Exercise of Universal Rights and Freedoms. *Mediterranean Journal of Social Sciences : Special Issue*. 2013, vol. 4, no 9, str. 709-713. ISSN 2039-2117. <http://www.mcser.org/journal/index.php/mjss/issue/view/20>. [COBISS.SR-ID 512952752] **Scopus list**
4. МАТИЋ, Дејан. Положај вршиоца услуга у области високог образовања. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услужно право : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 10. маја 2013. године, на Правном факултету у Крагујевцу у организацији Института за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Крагујевцу]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, 2013. Стр. [873]-882. ISBN 978-86-7623-043-3. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/IX%20Usluzno%20pravo/3.%20Knjiga.pdf>. [COBISS.SR-ID 512899504] **M31**
5. МАТИЋ, Дејан. Услужна делатност у области високог образовања - десет година примене Закона о високом образовању. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услуге и заштита корисника : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 8. маја 2015. године, на Правном факултету у Крагујевцу]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, 2015. Стр. [957]-966. ISBN 978-86-7623-057-0. [COBISS.SR-ID 513120432] **M31**
6. МАТИЋ, Дејан. Оправданост јавног финансирања корисника услуга на приватним високошколским установама. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услуге и услужна правила : [Зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 13. маја 2016. године, на Правном факултету у Крагујевцу]*. Крагујевац: Правни факултет, Институт за правне и друштвене науке, 2016. Стр. [745]-752. ISBN 978-86-7623-065-5. [COBISS.SR-ID 513223088] **M31**
7. МАТИЋ, Дејан. Нацрт Закона о високом образовању и нове основе услуга у високом образовању. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Услуге и одговорност : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 19. маја 2017. године]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, 2017. Стр. 805-813. ISBN 978-86-7623-074-7. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/XIII%20Usluge/3.%20Knjiga.pdf>. [COBISS.SR-ID 513323696] **M31**
8. MATIĆ, Dejan, JEROTIJEVIĆ, Dušan. Axiological aspects of economic analysis of law = Аксиолошки аспекти економске анализе права. *Економика : часопис за економску теорију и праксу*. 2018, год. lxxiv, br. 3, str. 47-54. ISSN 0350-137X. <https://ekonomika.org.rs/sr/PDF/ekonomika/2018/Ekonomika-3-2018.pdf>, <https://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0350-137X/2018/0350-137X1803047M.pdf>, DOI: [10.5937/ekonomika1803047M](https://doi.org/10.5937/ekonomika1803047M). [COBISS.SR-ID 513545392] **Erih list**
9. МАТИЋ, Дејан. Закон о високом образовању и аутономија Универзитета. У: МИЋОВИЋ, Миодраг (ур.). *Савремени правни промет и услуге : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 25. маја 2018. године]*. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, 2018. Стр. 745-752. ISBN 978-86-7623-081-

5. <http://institut.jura.kg.ac.rs/images/Majsko%20savetovanje/XIV%20Savremeni/3.%20Zbornik.pdf>, DOI: [10.46793/XIVMajsko.745M](https://doi.org/10.46793/XIVMajsko.745M). [COBISS.SR-ID 513413552] **M31**
10. MATIĆ, Dejan, PUŠONJA, Blagoje, DAŠIĆ, Boban. Sociology of law, subject, educational content and importance of education. *Socioeconomica : the Scientific Journal for Theory and Practice of Socio-economic Development*. Štampano izd. 2019, vol. 8, br. 15, str. 23-36. ISSN 2334-9670. <https://zenodo.org/record/3694226#.XmtLgm58My8>, <https://www.socioeconomica.net/>, DOI: [10.5281/zenodo.3694226](https://doi.org/10.5281/zenodo.3694226). [COBISS.SR-ID 514008668] **Econlit**
11. MATIĆ, Dejan, ĆORIĆ, Dragana. The Value of Oeace : Pacea ca valoare. *Analele Universit   ii de Vest din Timi  oara. Seria drept*. 2022, br. 2, str. 25-44. ISSN 1843-0651. <file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/1673013236-articol-matic-si-coric.pdf>. [COBISS.SR-ID 120592393] **M24**

проф. др Милан Рапајић

1. PALEVIĆ, Milan, RAPAJIĆ, Milan M. State law and fighting corruption - internal and international legal aspects. У: MILOŠEVIĆ, Goran (ur.), et al. Tematski zbornik radova међународног значаја. Т. 2 = Thematic Conference Proceedings of International Significance. Vol. 2. Beograd; = Belgrade: Kriminalisti  ko-policijska akademija; = Academy of Criminalistic and Police Studies, 2011, str. [481]-492. [COBISS.SR-ID 512675504] **M14**
2. PALEVIĆ, Milan, RAPAJIĆ, Milan. International framework and internal legal order of Serbia in combating organized crime. У: KOLARIĆ, Dragana (ur.), et al. Dani Ar  ibalda Rajsa : међународни научни skup, Beograd, 3-4. mart 2014. : tematski zbornik radova међународног значаја. Tom 3 = Archibald Reiss Days : International Scientific Conference, Belgrade, 3-4 March 2014 : Thematic Conference Proceedings of International Significance. Vol. 3. Beograd: Kriminalisti  ko-policijska akademija; = Belgrade: Academy of Criminalistic and Police Studies; Bon: Nema  ka fondacija za међународну правну сарадњу (IRZ); = Bonn: German Foundation for International Legal Cooperation (IRZ), 2014, vol. III, tom III, str. 147-159. <http://www.nsar.org.rs/sites/default/files/docs/Rajs2014-Tom3.pdf>. [COBISS.SR-ID 513039024] **M14**
3. ĐORĐEVIĆ, Sr  an, PALEVIĆ, Milan, RAPAJIĆ, Milan M. Coalition Government and Possible Course of UK Political and Electoral System Reform after 2010 Parliamentary Elections. *Lex localis*, ISSN 1581-5374, 2013, vol. 11, br. 2, str. 157-176. [COBISS.SR-ID 512882608] **M22**
4. RAPAJIĆ, Milan, PURIĆ, Sveto, PURIĆ, Jelena. Public-Private Partnership in Serbia : Legal framework and the possibility of its establishment in rural areas and agriculture. *Ekonomika poljoprivrede*, ISSN 0352-3462. [Štampano izd.], 2013, vol. LX, br. 4(689-950), str. 909-920. [COBISS.SR-ID 512989360] **M24**
5. RAPAJIĆ, Milan, PURIĆ, Sveto, VLADETIĆ, Sr  an. The energy agency as a part of agricultural policy - the activities and legislative issues. *Ekonomika poljoprivrede*, ISSN 0352-3462. [Štampano izd.], 2016, vol. LXIII, br. 1, str. 279-294. <http://scindeks.ceon.rs/journaldetails.aspx?issn=0352-3462>, <http://www.iep.bg.ac.rs/>. [COBISS.SR-ID 513216432] **M24**

6. Рапајић, М. Милан, Димитријевић, М. Предраг, Правна природа Народне Банке Србије у својству вршиоца управе (централно банкарство, положај и правни карактер Народне банке), Зборник радова Правног факултета у Нишу, бр.81/2018, 187-220, doi:10.5937/zrpfni1881187R **M51**
7. Милан Рапајић, Јавна добра и услуге пројектног финансирања. MIĆOVIĆ, Miodrag (ur.). Право и услуге : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 3. маја 2012. године, на Правном факултету у Крагујевцу у организацији Института за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Крагујевцу]. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, 2012, str. 961- 978. **M31**
8. Srđan Đorđević, Milan Rapajić, The Influence of Populism on the Constitutionality of European countries. У: SITEK, Magdalena (ur.), DAMMACCO, Gaetano (ur.). Europa of Founding Fathers : Investment in the common future. Olsztyn: The Faculty of Law and Administration at The University of Warmia and Mazury, 2013, str. 485-498 **M31**
9. Милан Рапајић, Полазна разматрања о јавно-приватном партнерству и управљању квалитетом услуга јавно-приватног партнерства. У: MIĆOVIĆ, Miodrag (ur.). Услужно право : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 10. маја 2013. године, на Правном факултету у Крагујевцу у организацији Института за правне и друштвене науке Правног факултета Универзитета у Крагујевцу]. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, 2013, str. 1175-1196. **M31**
10. RAPAJIĆ, Milan, PURIĆ, Sveto, SAVIĆ-BOŽIĆ, Dijana. Leading activity of executive power in domeni of subsidiary legislation : decrees and their categorization. Економика, ISSN 2334-9190. [Onlajn izd.], 2018, god. 64, br. 2, str. 55-68. <https://ekonomika.org.rs/sr/PDF/ekonomika/2018/Ekonomika-2-2018.pdf>, doi: 10.5937/ekonomika1802055R. [COBISS.SR-ID 513424304] **ERIH PLUS**
11. Srđan Đorđević, Milan Rapajić, Brussel's agreement and local government in Serbian on Kosovo. У: SITEK, Magdalena (ur.), DAMMACCO, Gaetano (ur.). Human rights between war and peace: [Thematic International Conference 13-14. 06, 2014]. Vol. 1. [Onlajn izd.]. Olsztyn: The Faculty of law administration of the University of Warmia and Mazury, 2014, str. 351-370 **M31**
12. Милан Рапајић, Улога извршне и управне власти, као и невладиних организација у заштити права потрошача У: MIĆOVIĆ, Miodrag (ur.). Услуге и заштита корисника : [зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 8. маја 2015. године, на Правном факултету у Крагујевцу]. Крагујевац: Правни факултет Универзитета, Институт за правне и друштвене науке, 2015, стр. [847]-878. **M31**
13. Milan Rapajić, Predrag Stojanović, Pravnoekonomski aspekti poslovanja privrednih subjekata Srbije na području bivših lugaloslovenskih republika i sukcesija SFRJ. У: Regulisanje otvorenih pitanja između država sukcesora SFRJ : zbornik radova [sa međunarodne naučne konferencije, Beograd, 29-30. 11. 2012. godine]. Beograd: Institut za međunarodnu politiku i privredu, 2013, str. 183-199. **M 31**
14. Рапајић, М. Милан, Економска и социјална права у Уставу Србије. Zbornik radova Pravnog fakulteta u Novom Sadu, ISSN 0550-2179, 2015, год. XLIX, бр. 1, стр. 273-298. <http://www.pf.uns.ac.rs/images/zbornici/2015-1.pdf>, <http://scindeks-clanci.ceon.rs/data/pdf/0550-2179/2015/0550-21791501273R.pdf>, doi: doi: 10.5937/zrpfins49-8090. [COBISS.SR-ID 513197488] **M51**

7. Закључци и предлог Комисије

Након увида у приложену пријаву и на основу чињеница и ставова изнетих у претходним тачкама Извештаја, Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидаткиње и предложених коментора за израду докторске дисертације доноси следеће

ЗАКЉУЧКЕ

1. Кандидаткиња Мирјана Млађеновић испуњава све услове за пријаву теме докторске дисертације прописане Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Крагујевцу и Статутом Правног факултета Универзитета у Крагујевцу с обзиром на то да је положила све испите и да је испунила све обавезе предвиђене студијским програмом докторских академских студија Правног факултета Универзитета у Крагујевцу као и да је објавила потребан број радова из научне области из које пријављује тему докторске дисертације.
2. Тема докторске дисертације коју је кандидаткиња предложила припада научној области изабраног студијског програма и научној области за коју је Правни факултет Универзитета у Крагујевцу матичан.
3. Предложена тема докторске дисертације је добро формулисана и образложена, од значаја је за развој науке и представља оригиналну идеју па је из тих разлога подобна за обимнију научну обраду у форми докторске дисертације.
4. Предложени коментори су др Дејан Матић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу који је биран за ужу научну област Теорија државе и права и др Милан Рапајић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу који је биран за ужу Управноправну научну област. То све имајући у виду да је предложена тема докторске дисертације мултидисциплинарна те да обухвата делове везане како за ужу научну област Теорија државе и права тако и за ужу Управноправну научну област. Предложени коментори испуњавају услове да буду ментори за вођење докторских дисертација у складу са стандардом 9 за акредитацију студијских програма докторских академских студија на високошколским установама и не воде више од 5 доктората истовремено.

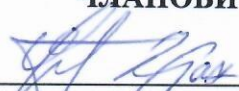
Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације и испуњености услова кандидаткиње и предложених коментора за израду докторске дисертације упућује Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено- хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу

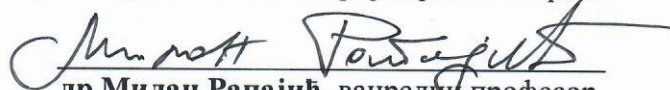
ПРЕДЛОГ

да донесе одлуку којом се кандидаткињи **Мирјани Млађеновић** одобрава израда докторске дисертације под називом “Правна држава, владавина права и начело законитости.”

Комисија прихвата предлог кандидаткиње и за коменторе предлаже др **Дејана Матића**, ванредног професора за ужу научну област Теорија државе и права на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу и др **Милана Рапајића**, ванредног професора за ужу Управноправну научну област на Правном факултету Универзитета у Крагујевцу.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

др **Дејан Матић**, ванредни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа научна област Теорија државе и права

др **Милан Рапајић**, ванредни професор,
Правни факултет, Универзитет у Крагујевцу,
ужа Управноправна научна област

др **Драгана Ђорић**, доцент,
Правни факултет, Универзитет у Новом Саду,
ужа Теоријскоправна научна област